

รายงานการศึกษาดูงานประเทศอาเซียนของรัฐบาล

คณะกรรมการ/บุคคลสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติ

คณะอนุกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจระหว่างประเทศและประเด็นอื่นด้านเศรษฐกิจ ในคณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภาปฏิรูปแห่งชาติ

หมวดหมู่

ประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศ

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

เสาหลักอาเซียน :

เศรษฐกิจ

วันเดือนปีที่ศึกษาดูงาน

๓-๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สมัยของประธาน

นายสุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง ประธานคณะอนุกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจระหว่างประเทศและประเด็นอื่นด้านเศรษฐกิจ ในคณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ประเด็นศึกษาดูงาน

๑. การประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน
๒. การศึกษาดูงานสถานที่ก่อสร้างโครงการท่าเรือน้ำลึกทวาย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

สาระสังเขป

คณะอนุกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจระหว่างประเทศและประเด็นอื่นด้านเศรษฐกิจในคณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้เดินทางไปหารือในประเด็นการเตรียมการเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนกาญจนบุรีและเมืองทวาย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ระหว่างวันศุกร์ที่ ๓ ถึงวันอาทิตย์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียดการหารือในประเด็น ดังนี้

๑. การประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน

ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการค้าชายแดนกาญจนบุรี - เมียนมา

จากข้อมูลการค้าชายแดนกาญจนบุรี - เมียนมา ไทยนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากเมียนมาปี ละ ๑๑๒,๖๕๖ ล้านบาท และส่งออก ณ ด่านพระเจดีย์สามองค์ และด่านพุน้ำร้อน น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน น้ำมันพืช สินค้าอุปโภค - บริโภค วัสดุก่อสร้าง ปีละ ๑,๖๕๘ ล้านบาท (ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗) ส่งผลให้การค้าชายแดนกาญจนบุรี - เมียนมา ไทยขาดดุลเป็นจำนวนมาก

ด้านโครงสร้างสาธารณูปโภค ตัวอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรีมีระยะทางห่างจาก กรุงเทพมหานคร ๑๒๙ กิโลเมตร มีระยะทางห่างจากชายแดนอำเภอสังขละบุรี ๒๑๐ กิโลเมตร และมีระยะทางห่างจากด่านพุน้ำร้อน ๗๐ กิโลเมตร ด้านการเดินทางและขนส่ง มีเส้นทางรถไฟสามารถขนส่งสินค้าได้แต่ยังไม่สะดวก และยังไม่มีส่วนเป็นทางการ มีเพียงสนามบินของหน่วยงานราชการ คือ สนามบินกองร้อยบินกองพลทหารราบที่ ๙ ที่มีความพร้อมในการพัฒนาเป็นสนามบินขนาดเล็กได้ในอนาคต และมีระบบขนส่งก๊าซธรรมชาติผ่านทางท่อซึ่งมีศักยภาพในการเพิ่มสถานีก๊าซตามจุดแนวท่อได้ในอนาคต

ข้อมูลจากการเข้าเยี่ยมชมคารวะมุขมนตรีเมืองทวาย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

หลังจากรัฐบาลเมียนมาได้เปิดประเทศ ได้เปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ หนึ่งในโครงการลงทุน คือ “โครงการทวาย” ซึ่งเป็นโครงการการพัฒนาท่าเรือ น้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรม สามารถแบ่งเขตอุตสาหกรรมออกเป็น ๖ เขต ได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย เขตการค้า เขตโครงสร้างพื้นฐาน เขตนิคมอุตสาหกรรม เขตถนน และเขตทางรถไฟที่สามารถเชื่อมเส้นทางเข้ามายังไทย รวมถึงเส้นทางที่สามารถส่งน้ำมันและที่ตั้งท่าก๊าซธรรมชาติจากอ่าวมะตะบันไปยังชายแดนเมียนมาได้

รัฐบาลไทยกับเมียนมาได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อยกระดับความร่วมมือในการพัฒนาโครงการทวาย โดยให้รัฐบาลไทยสามารถเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลระหว่างรัฐต่อรัฐเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ บริษัทเอกชนไทย คือ บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ (ITD) ได้รับสัมปทานในการพัฒนาโครงการ ในนามบริษัท ทวาย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด เพื่อดำเนินการก่อสร้างท่าเรือ น้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรม จำนวน ๕๐ ตารางกิโลเมตร ทั้งนี้ จากเดิมได้รับสัมปทาน จำนวน ๒๐๔.๕ ตารางกิโลเมตร แต่ทางบริษัทได้ขอปรับลดขนาดการดำเนินสัมปทานลง เนื่องจากการก่อสร้างท่าเรือและถนนในโครงการต้องใช้งบประมาณที่สูงและอาจส่งผลให้ใช้เวลานานในการคืนทุน จากปัญหาดังกล่าว รัฐบาลเมียนมาจึงได้เสนอจัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจ และเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ เข้ามาลงทุน อาทิ ญี่ปุ่น และจีน เพื่อแก้ไขปัญหา

ข้อมูลจากการเข้าพบหารือกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งสหภาพเมียนมา (Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry :UMFCCI)

สภาหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งสหภาพเมียนมา หรือ UMFCCI ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๑๙ ภายใต้ชื่อ Burmese Chamber of Commerce และได้ทำการเปลี่ยนชื่อเป็นสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งสหภาพเมียนมา หรือ UMFCCI ในปี ค.ศ. ๑๙๘๙ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังนี้

- ๑) การมีส่วนร่วมในประเด็นนโยบายของรัฐ
- ๒) ร่วมพัฒนาเศรษฐกิจ
- ๓) ปกป้องคุ้มครองเศรษฐกิจของรัฐและประชาชน
- ๔) ให้ความร่วมมือกับภาครัฐและสนับสนุนกลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม
- ๕) มีบทบาทนำและให้ความร่วมมือกับองค์การภาคธุรกิจ
- ๖) สร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและเอกชน
- ๗) สนับสนุนการค้าของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs)
- ๘) นำภาคธุรกิจของเมียนมาไปสู่เศรษฐกิจโลก
- ๙) พัฒนาการค้า ผลผลิต และการบริการให้มีมาตรฐานสากล
- ๑๐) แสดงบทบาทอย่างเสรีในฐานะองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร
- ๑๑) ให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการค้าโลก

โดยสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งสหภาพเมียนมา มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือภาครัฐในการส่งเสริมการค้าของภาคเอกชน รวมทั้งการลงทุนของภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคการเกษตร การปศุสัตว์ และการค้าชายแดน เนื่องจากสามารถสร้างรายได้ให้กับเมียนมาได้อย่างมาก จากการที่ทวายมีสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี ทำให้มีศักยภาพในการเพาะปลูกได้เป็นอย่างดี ประกอบกับมีสภาพภูมิประเทศที่มีทั้งทะเลและแม่น้ำสายใหญ่ทำให้มีผลผลิตจากการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นจำนวนมาก เมียนมาจึงให้ความสำคัญในการส่งเสริมการเกษตร การปศุสัตว์ และการประมง ควบคู่ไปกับการพัฒนาอุตสาหกรรมบริเวณพื้นที่ทวาย ในการนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุมว่า ทวายมีฝนตกชุกตลอดทั้งปีและมีลักษณะภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกับภาคใต้ของไทย ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการทดลองปลูกยางพาราเพื่อให้เป็นพืชเศรษฐกิจของทวายในอนาคต

๒. การศึกษาดูงานสถานที่ก่อสร้างโครงการท่าเรือน้ำลึกทวาย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

โครงการท่าเรือน้ำลึกทวายตั้งอยู่ในเขตเมืองทวาย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีระยะทางห่างจากเขตชายแดนไทย จังหวัดกาญจนบุรีเพียง ๑๓๐ กิโลเมตร และห่างจากเมืองย่างกุ้ง ๖๐๐ กิโลเมตร โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่รัฐบาลเมียนมากับรัฐบาลไทยได้ร่วมกันริเริ่มดำเนิน

โครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ รัฐบาลเมียนมาได้ให้สัมปทานบริษัทเอกชนไทย เป็นเวลา ๗๕ ปี ในการดำเนินโครงการสร้างท่าเรือน้ำลึกและการสร้างนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

รัฐบาลเมียนมากำหนดให้โครงการทวายจัดตั้งเป็นท่าเรือขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับเรือ บรรทุกน้ำมันขนาด ๓ แสนบาร์เรล รองรับสินค้าได้ทั้งตู้คอนเทนเนอร์และสินค้าเทกอง มีพื้นที่เขต อุตสาหกรรมราว ๒๕๐ ตารางกิโลเมตร ในโครงการประกอบด้วยท่าเรือ โรงไฟฟ้า โรงแรม ที่พัก นิคมอุตสาหกรรม และถนนที่สามารถเดินทางจากเมียนมาไปยังไทยบริเวณด่านจังหวัดกาญจนบุรี และสามารถเดินทางต่อมายังท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง อีกทั้งยังสามารถเชื่อมต่อเส้นทางจากไทยไปสู่ กัมพูชาและเวียดนามได้อีกด้วย ซึ่งตามแผนงานเดิมรัฐบาลเมียนมาได้กำหนดเปิดใช้โครงการดังกล่าวใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พร้อมกับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) อย่างไรก็ตาม โครงการดังกล่าวยังประสบปัญหาจากการที่เอกชนผู้ได้รับสัมปทานขาดเงินทุนหมุนเวียน ทำให้โครงการก่อสร้างบางส่วนต้องหยุดชะงักลง ทั้งนี้ รัฐบาลเมียนมาได้ปรับแผนพัฒนาโครงการให้เป็น ท่าเรือขนาดเล็กในระยะแรกก่อน เพื่อให้เหมาะสมกับขนาดและปริมาณของธุรกิจในพื้นที่ นอกจากนี้ รัฐบาลเมียนมายังได้ประกาศจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณรอบท่าเรือ เพื่อส่งเสริมการลงทุนให้กับ ธุรกิจที่ต้องการไปจัดตั้งในเขตพื้นที่ เช่น การลดภาษีศุลกากรและภาษีรายได้บุคคล เป็นต้น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการศึกษาดูงาน

๑. การขนส่งทางน้ำของจังหวัดกาญจนบุรีสามารถเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและพื้นที่อื่น ภายในประเทศ ยังมีปริมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพในการพัฒนาที่มีโอกาสสูงในการพัฒนา ดังนั้น การพัฒนาเส้นทางขนส่งทางน้ำจึงมีความสำคัญ ยกตัวอย่างเช่น การปรับประตูระบายน้ำเขื่อน เพื่อให้เรือขนส่งสินค้าสามารถเดินทางได้สะดวก อีกทั้ง เรือขนส่งสินค้ายังสามารถขยายเส้นทางขนส่ง จากทวายไปยังจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี และออกไปสู่อ่าวไทยได้ นอกจากการพัฒนาเส้นทาง เดินเรือแล้ว ควรมีการสร้างคลังสินค้าบริเวณท่าเรือเพื่อบูรณาการระบบขนส่งทางน้ำ ทางราง และทางถนน เพื่อสร้างความสะดวกในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

๒. ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมตามแนวท่อก๊าซ เพื่อลดต้นทุนการผลิต การขนส่ง และส่งเสริมการพัฒนาพลังงานทางเลือก

๓. ทวายมีลักษณะภูมิอากาศคล้ายคลึงกับภาคใต้ของไทย คือ มีฝนตกชุกตลอดทั้งปีจึงควร ทดลองให้มีการปลูกยางพาราเพื่อส่งเสริมให้เป็นพืชเศรษฐกิจของทวายในอนาคต

คำค้น : เศรษฐกิจ ท่าเรือ โครงการทวาย กาญจนบุรี

เสาหลัก : เศรษฐกิจ